

ICE BREKER

PERSPECTIEVEN OP HET WAARBORGEN VAN IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED

Immaterieel Cultureel Erfgoed (ICE) staat sinds de visienota (17/12/2010, zie Faro) tijdschrift over cultureel erfgoed, 3, nr. 4, 2010, p. 4-29) van minister Schauvliege volop in de belangstelling. Voortbouwend op een UNESCO-conventie (2003) legt deze beleidsvisie het hoofdaccent op “safeguarding” of het “waarborgen” van immaterieel erfgoed: het doorgeven van dit erfgoed aan toekomstige generaties. Het opstellen van inventarissen en het documenteren van erfgoedpraktijken vormen daarbij een basis maar zijn geen einddoel op zich. Groepen, gemeenschappen en tal van organisaties en netwerken moeten een actieve rol bij het waarborgen zelf willen en kunnen spelen. Ook interacties met andere beleidsdomeinen zoals onderwijs, werk, toerisme, amateurkunsten en het socioculturele veld horen bij een goede voorbeeldpraktijk.

Hoe pakken onderzoekers, erfgoedwerkers en beleidsmensen in andere landen dit aan? Welke lessen kunnen we trekken uit hun ervaringen? Wat kunnen we vanuit Vlaanderen bijdragen?

Het Firmament, tapis plein, Volkskunde Vlaanderen en het steunpunt FARO, vier door UNESCO geaccrediteerde organisaties in Vlaanderen, slaan de handen in elkaar voor een verkennend traject dat verschillende perspectieven op dit “waarborgen” samenbrengt. We willen inspelen op de grote nood aan reflectie, duiding en inspiratie die momenteel in Vlaanderen bestaat. Aan de hand van diverse voorbeeldpraktijken uit binnen- en buitenland willen we samen met de deelnemers nadenken over de concrete invulling die de uitdaging om ICE te “waarborgen” in Vlaanderen kan krijgen.

Het traject “ICE BREKER” bevat oriënterende sessies en verdiepende masterclasses en is opgevat als een soort labo. Het geeft geen pasklare oplossingen, maar biedt u wel een unieke kans om van op de eerste rij mee te reflecteren, te discussiëren en te exploreren wat de mogelijkheden, de paradoxen en de problemen van dit “waarborgen” kunnen zijn. Verwacht dus eye-openers, die zeker stof tot nadenken zullen bieden! Dit is de eerste fase in een uitgebreid vormings- en reflectietraject.

DOEL

- Het opzetten van een verkennend interactief traject rond de praktische aspecten van “waarborgen” (safeguarding) van immaterieel cultureel erfgoed en wat dat voor Vlaanderen kan inhouden.
- Een stand van zaken geven van het debat (en dus ook doorgeven wat er al bestaat, wat er al onderzocht is en waar de ontwikkelingskansen liggen).
- Het duiden van ontwikkelingen en interpretaties binnen UNESCO voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen.
- Het aanduiden en samen aanpakken van problemen, kansen en paradoxen, zodat we in Vlaanderen een labo voor het waarborgen van immaterieel cultureel erfgoed kunnen zijn waar de wereld van opkijkt of naar komt kijken.

DOELGROEP

Erfgoedactoren in Vlaanderen die vertrouwd willen raken met de verschillende wegen om immaterieel cultureel erfgoed voor de toekomst te kunnen waarborgen en samen met ons de volgende jaren een kritische en innovatieve praktijkontwikkeling willen uittesten en stimuleren.

PRIKKELSESSIES

Timing voorjaar 2011: vier prikkelsessies. Daarnaast verwijzen we ook naar flankerende activiteiten en producten die bijkomende insteken bieden. U kunt elk van de onderstaande sessies ook apart volgen. De sessies zijn gratis maar u moet zich wel vooraf inschrijven op www.faronet.be. Op www.faronet.be/dossier zullen samenvattingen van voorbije sessies raadpleegbaar zijn.

HET MAKEN EN GEBRUIKEN VAN INVENTARISSEN ALS ONDERDEEL VAN HET BORGEN VAN IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED: STAVAZA EN OPTIES.

28 februari 2011 - 10 tot 13 uur
FARO

Artikel 11 van de UNESCO-conventie luidt: "Om de identificatie met het oog op de borging te verzekeren, stelt elke lidstaat een of meer inventarissen op van het immaterieel cultureel erfgoed dat aanwezig is op zijn grondgebied, op een manier die afgestemd is op zijn eigen situatie. Die inventarissen zullen regelmatig worden bijgewerkt." Wat kan dit zoal betekenen? Na een introductie over de totstandkoming, bedreigingen en kansen naar aanleiding van deze uitdaging (in combinatie met andere artikels van de conventie), bespreekt dr. Marc Jacobs (FARO en Vlaamse UNESCO-commissie) een zevental modellen van over de hele wereld. Welke lessen kunnen daaruit geleerd worden? Inschrijven via www.faronet.be voor 24 februari.

HOE IMMATERIEEL ERFGOED VIA LEER-PROCESSEN DOORGEVEN AAN TOEKOMSTIGE GENERATIES: EEN VERKENNING VAN TRANSMISSIEPROCESSEN.

juni 2011
FARO

In deze sessie gaan we samen met u op zoek naar een zinvolle manier om processen van formeel en informeel leren in te zetten om ICE over te brengen en mensen aan te zetten tot een actieve omgang met dit erfgoed. We geven een aantal internationale voorbeelden en schetsen mogelijke nieuwe pistes voor Vlaanderen. Meer informatie vindt u eind februari 2011 op www.faronet.be.

MASTERCLASS MET PROF. DR. ALBERT PIETTE: LES GILLES DISTRAITS. HOE FEESTEN EN TRADITIES DOCUMENTEREN?

18 maart 2011 - 10 tot 12 uur
Gent, STAM (zaal Hert van Maria)

De sessie bestaat uit een masterclass die het documenteren van feesten en tradities kritisch onder de loep neemt, maar deze uitdaging breed opentrekt naar een sociologische en filosofische reflectie over fotografie als methode, details en de zoektocht naar menselijkheid. Vertrekpunt zijn enkele publicaties van etnoloog Albert Piette (Université d'Amiens en lid van het Institut Marcel Mauss EHESS-CNRS), die onderzoek verrichtte naar feesten in de Franse gemeenschap in België (zoals het carnaval van Binche). Op basis van een vooraf ter beschikking gestelde reader zullen we samen met de auteur interactief de grenzen en valkuilen bij het vastleggen van ICE verkennen. Voertaal voor deze sessie is het Frans. Deelnemers krijgen vooraf gratis een reader met vier artikels toegestuurd. Inschrijven verplicht via www.faronet.be voor 11 maart.

MASTERCLASS TOERISME EN IMMATERIEEL ERFGOED: LIAISONS DANGEREUSES?

mei 2011
FARO

Deze masterclass neemt aspecten van de relatie tussen borging van immaterieel cultureel erfgoed en toerisme onder de loep. Wat zijn de kansen en de mogelijkheden? En wat zijn de grenzen en de risico's hiervan? We nemen een internationale casus als uitgangspunt. Voertaal voor deze sessie is het Engels. Meer informatie vindt u eind februari 2011 op www.faronet.be.

Naast de vier prikkelsessies verwijzen we u via onderstaande tips ook graag door naar andere relevante initiatieven.

ARTIKEL *faro* tijdschrift over cultureel erfgoed

In nummer 1 van *faro* tijdschrift over cultureel erfgoed, maart 2011, verschijnt een artikel op basis van de sessie 'Maken en gebruiken van inventarissen als onderdeel van het borgen van immaterieel cultureel erfgoed: stavaza en opties'. Daarnaast verschijnt er een dossier over het "levende menselijke schatten"-traject in Vlaanderen en een themadossier over erfgoed en migratie.

VOORSTELLING PLAY ▶

5 maart 2011 – 15 uur
Cultuurcentrum Merksem

PLAY ▶ is een experimenteel parcours van performance, tentoonstelling, theater en dans, of hoe in een balans tussen oud en nieuw erfgoed actueel en dynamisch gehouden kan worden (productie: Het Firmament). Gevolgd door een nagesprek met de makers. Meer informatie op www.hetfirmament.be. Kaarten reserveren kan via contact@hetfirmament.be of 015-34 94 36).

VOORSTELLING VAN HET BOEK 'TRADITIES'.

18 maart 2011 – 14.30 uur
Gent, Cultuurkapel Sint-Vincent, Sint-Antoni-uskaai 10

Volkskunde Vlaanderen vzw laat met deze nieuwe publicatie zien hoe divers de tradities zijn die vandaag de dag in Vlaanderen worden beleefd. Meer informatie vindt u op www.tradities.be.

"TRANSMETTRE, OUI, MAIS COMMENT?"

30 maart 2011 – 18 tot 21 uur
Parijs, 8e Journée du Patrimoine Culturel Immatériel, Maison des Cultures du Monde

"Transmettre, oui, mais comment?" Ronde tafel (in het Frans) met Chérif Khaznadar, Noriko Aikawa, Marc Jacobs, Ocal Oguz en Christian Hottin. Meer informatie vindt u eind februari 2011 op www.faronet.be en www.maisondesculturesdu-monde.org.

Met steun van de
Vlaamse overheid

volkskunde
vlaanderen

www.faronet.be
www.tapisplein.be

www.hetfirmament.be
www.volkskunde-vlaanderen.be